فرار مالیاتی برخی صنوف و بی‌عدالتی در دریافت مالیات از اقشار خاص

سپهرغرب، گروه اقتصادی: رئیس مجمع عالی واردات با بیان اینکه مسئولیت اصلی پرداخت مالیات برعهده اقشار خاصی است و این بی‌عدالتی است، گفت: طبق اعلام سازمان مالیاتی، امسال سرانه پرداخت مالیات آرایشگاه‌های زنانه ۲٫۴ میلیون تومان بوده است و رستوران‌داران ۹ میلیون تومان در سال سرانه پرداختی داشته‌اند.

مالیات یکی از اصلی‌ترین منابع درآمدی دولت‌ها است و تأثیر اساسی بر افزایش رفاه عمومی و بهبود اداره کشور دارد.

به عقیده کارشناسان نظام مالیات‌ستانی در ایران مبتلا به مشکلات ساختاری و اساسی است که زمینه فرار مالیاتی را برای برخی مشاغل خاص و پردرآمد مهیا کرده است.

در همین ارتباط، طی سال‌های اخیر تلاش‌هایی در کشور صورت گرفته تا به مانند بسیاری از کشورهای پیشرفته، نظام مالیاتی فعلی به سمت اصلاح و عدالت پیش برود.

تلاش‌ها در این راستا بوده است که از طریق سامانه‌های متصل مالیاتی امکان ایجاد شفافیت در اقتصاد کشور فراهم شود و از طرف دیگر با افزایش کارآمدی نظام مالیاتی به افزایش درآمدهای مالیاتی دست یابیم و در نهایت کسری بودجه را به حداقل برسانیم.

همه این عوامل نیازمند ایجاد سازوکار واحدی برای تشخیص درآمد افراد و دریافت مالیات حقه از مودیان است، به‌نظر می‌رسد قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان که در راستای حل و فصل مشکلات نظام مالیاتی کشور در مجلس یازدهم به تصویب رسید، می‌تواند کمک‌کننده باشد.

به عقیده کارشناسان، راه‌اندازی سامانه مودیان اولین گام مهم و موثر در راستای اصلاح ساختار نظام مالیات‌گیری کشور است، این سامانه می‌تواند از طریق ایجاد شفافیت مالی و اقتصادی به مشکلاتی همچون بی عدالتی در مالیات‌گیری، فرار مالیاتی، عدم وجود شفافیت در حوزه جریان کالا، پایین بودن درآمدهای مالیاتی کشور نسبت به تولید ناخالص ملی پایان دهد.

همچنین بسیاری از کارشناسان اعتقاد دارند که اطلاعاتی که این سامانه در اختیار ما قرار می‌دهد، بستری برای تصمیم‌سازی‌های درست و به موقع حاکمیتی است.

رئیس مجمع عالی واردات با تأکید بر ضرورت راه‌اندازی کامل سامانه مودیان و دریافت مالیات از همه افراد جامعه متناسب با درآمدشان، می‌گوید: مالیات‌گیری صحیح و اصولی باید در کشور در دستور کار قرار بگیرد.

علیرضا مناقبی، تصریح کرد: الآن مسئولیت اصلی پرداخت مالیات برعهده اقشار خاصی است و این نوعی بی‌عدالتی است، باید تا جایی که امکان دارد با استفاده از سامانه‌های هوشمند و نوین به سمت مالیات‌ستانی مبتنی بر درآمد افراد حرکت کنیم و مالیات‌ستانی عادلانه را پیش ببریم.

وی ادامه داد: بر اساس آمار و ارقام سازمان امور مالیاتی در سال جاری، سرانه پرداخت مالیات آرایشگاه‌های زنانه دو میلیون و ۴۰۰ هزار تومان بوده است و رستوران‌داران کمتر از ۹ میلیون تومان در سال سرانه پرداختی داشته‌اند، این قابل قبول نیست و افراد باید متناسب با درآمدشان مالیات بپردازند.

وی تصریح کرد: با مالیات‌گیری صحیح و اصولی می‌توانیم جلوی چنین اتفاقاتی را بگیریم و بستری فراهم کنیم که هر فرد متناسب با درآمدش مالیات بپردازد.

این کارشناس اقتصادی اضافه کرد: اصل مهم این است که در حوزه مالیات‌ستانی حتی الامکان تبعیض وجود نداشته باشد، به این معنا که اگر قرار است طلا و جواهرفروشان متناسب با درآمدشان مالیات بپردازند، باید با همه فعالان این حوزه به یک صورت رفتار کنیم و از همه مالیات حقه را بگیریم.

مناقبی گفت: مالیات‌ستانی عادلانه یکی از ملزومات کشور است، اگر نتوانیم وضعیت فعلی را سامان دهیم و مالیات‌گیری اصولی و صحیحی را در کشور ایجاد کنیم، تمایل افراد به انجام کارهایی که امکان فرار مالیاتی در آن‌ها بالاست، بیشتر خواهد شد، در این شرایط، افراد انگیزه‌ای برای انجام کارهای تولیدی و کارگاهی نخواهند داشت و فعالیت‌های مخرب در کشور گسترش می‌یابد.

وی ادامه داد: سامانه مؤدیان یکی از ابزارهایی است که می‌توانیم از آن در راستای ساماندهی مالیات گیری در کشور بهره ببریم، این سامانه در تیر ۱۴۰۱ راه‌اندازی شد و توانست تا حدی شفاف‌سازی برایمان ایجاد کند، اما مشکلاتی دارد که باید در اسرع وقت رفع شوند.

رئیس مجمع عالی واردات کشور گفت: مودیان از مشکلات زیرساختی در سامانه مودیان از قبیل بالا نیامدن سامانه، قطعی و وصلی و بارگذاری نشدن اطلاعات شکایت دارند، این مشکلات باید رفع شود و بستر استفاده حداکثری از مزیت‌های سامانه به‌وجود بیاید.

مناقبی اضافه کرد: برخی مودیان اعلام کرده‌اند که با وجود تسویه مالیاتی وقتی دوباره به سامانه مراجعه می‌کنند، متوجه می‌شوند که اطلاعات درست بارگذاری نشده است و به‌عنوان بدهکار مالیاتی شناسایی می‌شوند، این طور مسائل، مشکلات جدی را برای مودیان به‌وجود آورده است که باید هرچه سریع‌تر آن‌ها را رفع کنیم.

۴۰ پالایشگاه چینی نفت ایران را خریداری می‌کنند

سپهرغرب، گروه اقتصادی: ۴۰ پالایشگاه چینی در ماه اکتبر حدود ۱٫۴۵ میلیون بشکه نفت از ایران خریداری کرده‌اند که بیشترین رقم واردات ماهانه تاکنون بوده است.

میزان واردات نفت خام چین به‌دلیل افزایش تولید نفت ایران به‌رغم تحریم‌ها و تهدیدهای آمریکا، رکورد جدیدی را ثبت کرد.

بر اساس آمارهای ردیابی کشتی‌ها از ورتکس، چین به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت خام و همچنین مشتری بزرگ نفت ایران در ۱۰ ماهه نخست سال ۲۰۲۳ به‌طور میانگین ۱٫۰۵ میلیون بشکه در روز از ایران نفت وارد کرده است. این میزان ۶۰ درصد بالاتر از اوج واردات چین در قبل از تحریم‌ها در سال ۲۰۱۷ است. میزان تولید نفت ایران به ۳٫۱۷ میلیون بشکه در روز رسیده است که بیشترین میزان از سال ۲۰۱۸ تاکنون است.

آمارهای ورتکس نشان می‌دهد؛ میزان واردات نفت چین در ماه اکتبر از ایران، به ۱٫۴۵ میلیون بشکه در روز رسیده که بیشترین واردات ماهانه تاکنون است.

بر اساس اعلام تاجران چینی؛ اکثر ۴۰ پالایشگاه مستقل چینی معروف به «تی پات» نفت خام ایران را پالایش و فرآوری می‌کنند.

این پالایشگاه‌ها تقریباً مبادلات مالی خود را بدون دلار انجام می‌دهند و سیستم مالی مستقلی دارند و نیازی به مشارکت دادن فناوری غربی‌ها ندارند و اکثر مبادلات مالی این پالایشگاه‌ها با ارزهای چینی پرداخت می‌شود.

اما سؤال این است که چرا این پالایشگاه‌های مستقل از نفت ایران حمایت می‌کنند؟

نفت سبک ایران به‌عنوان مهم‌ترین محصول صادراتی با تخفیف ۱۳ دلار در هر بشکه نسبت به نفت برنت عرضه می‌شود و چین علاوه بر نفت ایران، نفت خام روسیه به ونزوئلا را هم که درگیر تحریم‌های آمریکا است، خریداری می‌کند.

به همت اداره کل امور مالیاتی استان همدان؛

هزار پرونده فرار مالیاتی روی میز دستگاه قضا

سپهرغرب، گروه اقتصادی - طاهره ترابی‌مهوش: مدیرکل امور مالیاتی استان همدان با اشاره به رشد ۴۰ درصدی وصول مالیات طی سال جاری، گفت: بیش از هزار مورد مؤدی دارای فرار مالیاتی به مبلغ ۵۵۰ میلیارد تومان در استان را شناسایی و علیه آن‌ها در دستگاه قضائی اعلام جرم کرده‌ایم.

برای تقویت رشد و توسعه اقتصادی، دولت‌ها به منابع مالی پایدار برای برنامه‌های اجتماعی و سرمایه‌گذاری‌های عمومی نیاز دارند، برنامه‌های ارائه‌دهنده راهکارهایی برای توسعه بهداشت، آموزش، زیرساخت‌ها و سایر خدمات برای دستیابی به هدف مشترک جامعه ای مرفه، کارآمد و منظم مهم هستند.

توسعه این زیرساخت‌ها و پاسخ درست به این نیازها، دولت‌ها را مجبور می‌کند که درآمد خود را افزایش دهند، مسئله این است که ما باید به این دید که تنها مالیات را برای کالاها و خدمات عمومی پرداخت می‌کنیم به مالیات نگاه نکنیم بلکه یک عنصر کلیدی در قرارداد اجتماعی بین شهروندان و اقتصاد است اما در کشور ما و به تبع آن استان همدان از جایگاه درآمدی در راستای تأمین بودجه مورد نیاز واقعی برخوردار نیست.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا با وجیه‌اله ذکوری؛ مدیرکل امور مالیاتی استان همدان و سیاووش غیبی‌پور؛ کارشناس مسائل اقتصادی گفت‌وگویی ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

مدیرکل امور مالیاتی استان همدان با بیان اینکه در هفت ماهه سال جاری هزار و ۹۲۵ میلیارد تومان مالیات در استان وصول شده، گفت: این عدد در مقایسه با سال گذشته در همین بازه زمانی ۴۰ درصد رشد را نشان می‌دهد.

وجیه‌الله ذکوری با تأکید بر اینکه طی همین هفت ماه بالغ بر ۳۴۳ میلیارد تومان عوارض نیز بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های استان با توجه به رسانه جمعیتی توزیع کردیم، ابراز کرد: در این بین بالاترین پرداختی، به شهرداری همدان با مبلغ ۱۱۳ میلیارد تومان بوده است.

وی با بیان اینکه این مبالغ در قالب ارزش افزوده ۹ درصدی دریافتی از کالا و خدمات است که چهار درصد آن می‌بایست به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز شود ابراز کرد: طبق آنچه گفته شد میزان ارزش افزوده دریافتی این امر بالغ بر ۵۷ درصد رشد را نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد.

این مقام ارشد مالیاتی در استان همدان با اشاره به اینکه هفت هزار و ۷۰۰ شرکت در استان می‌بایست قانون پایانه‌های فروشگاهی را اجرا می‌کردند، اذعان کرد: تا آخرین روز شهریورماه هزار و ۸۵۰ شرکت ما نسبت به دریافت شناسه یکتا و در عین حال ۳۵۰ شرکت نیز نسبت به ارسال صورت‌حساب اقدام کردند.

ذکوری با تأکید بر اینکه مهم‌ترین برنامه کاری ما در سال جاری تمرکز بر اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی است، ابراز کرد: طبق این تمرکز کاری بایستی شرکت‌ها از ابتدای مهرماه نسبت به اجرای این قانون الزام اقدام و صورت‌حساب خود را از طریق سامانه مؤدیان و پایانه‌های فروشگاهی ارسال کنند.

وی با اشاره به اینکه از یکم دی ماه نیز کلیه اشخاص حقیقی ما جزو سامانه مؤدیان شده و شناسه یکتا دریافت می‌کنند، افزود: این افراد می‌بایست صورت‌حساب‌های الکترونیکی خود را از طریق این سامانه به سازمان امور مالیاتی ارسال کنند.

مدیرکل امور مالیاتی استان همدان با بیان اینکه اگر کسی در این سامانه عضو نشود و یا آن را اجرا نکند به استناد ماده ۲۲ و ۲۴ قانون پایانه‌های فروشگاهی، باید ۱۰ درصد از مبلغ فروش و یا درآمد را به‌عنوان جریمه پرداخت کند خاطرنشان کرد: علاوه بر این از کلیه معافیت‌ها و مشوق‌ها نیز محروم خواهد شد و در صورت تکرار برخوردها تا مرحله ابطال مجوز پیش خواهد رفت.

ذکوری با بیان اینکه عمده توصیه ما در اجرای این قانون به‌ویژه در بخش‌های معاف از مالیات همچون شرکت‌های فعال در بخش کشاورزی، دامداری و مرغداری، تعاونی روستایی، کشاورزی، کارگری و کارفرمایی، کارمندی، عشایری، مدارس غیرانتفاعی، صنایع دستی نمود بیشتری می‌یابد، اظهار کرد: در قالب اشخاص حقوقی منطبق با ماده ۸۱ و ماده ۱۳۲ تا ۱۳۴، واحدهای تولیدی که بعد از سال ۹۵ پروانه دریافت کرده بین پنج تا ۱۳ سال از پرداخت مالیات معاف هستند.

وی با اشاره به اینکه این شرکت‌ها اگر قانون پایانه‌های فروشگاهی را اجرا نکنند معافیت‌هایشان به‌صورت کامل از بین خواهد رفت، افزود: علاوه بر این از ۱۰ درصد مبلغ فروش خود نیز باید جریمه پرداخت کنند.

وی با اشاره به اینکه اتاق اصناف و اتحادیه‌ها بازوان توانمند دولت و البته امور مالیاتی هستند و خوشبختانه رابطه تعاملی دوطرفه مطلوبی بین اتاق اصناف و اداره کل امور مالیاتی در همدان وجود دارد، اذعان کرد: بر مبنای این ارتباط توانستیم مشکلات کسبه و بازاریان را درباره امور مالیاتی رفع کنیم زیرا عدم آگاهی لازم از قوانین و مقررات است که برخی از موانع را ایجاد می‌کند که برای حل آن با همکاری اتاق اصناف کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برگزار شده است.

مدیرکل امور مالیاتی همدان خاطرنشان کرد: در این دوره‌ها همکاران و کارشناسان خبره حضور پیدا کردند و قوانین و مقررات لازم تبیین شد؛ به‌ویژه برای افرادی که به‌تازگی در صدد دریافت پروانه کسب و خواهان تشکیل پرونده هستند.

ذکوری با بیان اینکه آموزش‌ها از همان ابتدا به افراد داده می‌شود تا مشکلی پیش نیاید افزود: در تمام جلسات اتاق اصناف مرکز استان، حضور پیدا کرده و در راستای جهاد تبیین مسائل و مقررات مالیاتی را ارائه داده‌ایم.

وی با تأکید بر اینکه این اقدامات سبب خواهد شد با فلسفه وجودی مالیات آشنا و مالیات شفاف و عادلانه گرفته شود یادآور شد: همچنین همکاری مؤدیان مالیاتی به‌ویژه اصناف و بازاریان نیز افزایش یافته و مشکلات کمتری به‌وجود می‌آید.

وی به برگزاری جلسات عمومی و فردی و رفع ابهام به‌صورت فردی با بازاریان اشاره کرد و گفت: این اقدامات باعث آشنایی مطلوبی با اظهارنامه‌های مالیاتی شد تا ما وضعیت مطلوبی در سطح کشور داشته باشیم.

مدیرکل امور مالیاتی همدان متذکر شد: سازمان امور مالیاتی به اصناف و کسبه خرد یک نگاه تعاملی مبتنی بر اعتماد دوطرفه و دریافت مالیات به‌صورت منصفانه برای خود تعریف کرده است.

ذکوری با اشاره به اینکه طی این مدت بیش از هزار مورد مؤدی دارای فرار مالیاتی در استان شناسایی کردیم، ابراز کرد: نزدیک به ۵۵۰ میلیارد تومان مالیات از این افراد مطالبه شده و در مرجع قضائی به استناد ماده ۲۷۴ و ۲۷۷ بر علیه آن‌ها اعلام جرم صورت پذیرفته است.

وی با بیان اینکه بیشترین فرار مالیاتی شناسایی‌شده مربوط به فردی با مبلغ ۵۰ میلیارد تومان فرار مالیاتی است که این عدد تنها شامل اصل بدهکاری او فارغ از جرائم است، اذعان کرد: تمرکز ما در شناسایی فرار مالیاتی شامل کلیه بخش‌های مرتبط با فضای دلالی، واسطه‌گری و فضای غیر تولیدی است.

وی با اشاره به مباحث تشویقی و حمایتی از واحدهای تولید در عرصه پرداخت مالیات، گفت: کلیه فعالیت‌های تولیدی که در قالب شرکت از ابتدای سال ۱۳۹۵ پروانه بهره‌برداری دریافت کرده‌اند در شهرک‌های صنعتی تا هفت سال و در خارج از شهرک‌های صنعتی به‌مدت پنج سال از معافیت ۱۰۰ درصدی پرداخت مالیات برخوردار هستند.

این مقام مالیاتی در استان همدان ادامه داد: این شرکت‌ها اگر در مناطق کمتر توسعه‌یافته باشد در داخل شهرک‌ها ۱۳ سال و در خارج آن تا ۱۰ سال معاف از پرداخت مالیات خواهند بود.

ذکوری با بیان اینکه در این بین اگر شرکتی نسبت به سال قبل تعداد نیروی کار خود را ۵۰ درصد افزایش داده باشد به ازای هر ۵۰ درصد افزایش نیروی کار یک سال دیگر بر معافیت مالیاتی او می‌افزاییم، گفت: همچنین بعد از استفاده از معافیت بین پنج تا ۱۳ سال به تناسب موقعیت استقرار واحد تولیدی ما به غیر از زمین برای سایر سرمایه‌گذاری‌های صورت‌گرفته بین ۵۰ تا ۲۰۰ درصد معافیت مالیاتی در نظر می‌گیرم.

در ادامه کارشناس اقتصادی در حوزه مالیات نیز با بیان اینکه نگاه به مالیات در سطح بین‌الملل این است که از این طریق هزینه مباحث زندگی اجتماعی تأمین می‌شود، گفت: درواقع افراد همانطور که برای مصاف شخصی می‌بایست هزینه کنند در راستای دریافت خدمات و کالاهای عمومی و استفاده از زیرساخت‌های زندگی اجتماعی نیز باید هزینه پرداخت بپردازند.

سیاوش غیبی‌پور با تأکید بر اینکه اگر همه هزینه‌های دولتی از طریق پرداخت مالیات تأمین شود دیگر چیزی به‌عنوان کسری بودجه را شاهد نخواهیم بود، ابراز کرد: علاوه بر این به همان میزان رشد پولی نیز پایین‌تر آمده و تورم نیز کنترل می‌شود.

وی ادامه داد: در غیر این صورت وقتی درون‌زایی مالیات از بین رفته و نتواند کارایی لازم را داشته باشد دولت مجبور به چاپ اوراق قرضه بیش از حد می‌شود، این امر بدان معناست که هزینه عمومی را بر دوش نسل‌ها و سال‌های بعد تحمیل کنند زیرا اوراق قرضه به مثابه ایجاد تأخیر در بدهکاری دولت‌ها است.

این کارشناس اقتصادی با تأکید بر اینکه راهکار بعدی معضل پیش روی دولت‌ها در عدم کارایی مالیات استقراض از بانک‌هاست که این امر خود اثرات تورمی بسیاری را به‌دنبال خواهد داشت، اذعان کرد: بر این اساس پایدارترین محل تأمین بودجه دولت‌ها وصول مالیات است.

غیبی‌پور در پاسخ به این سؤال که چرا نحوه و کیفیت وصول مالیات در کشورهای مختلف متفاوت است؟ اذعان کرد: نخستین موضوع در این مسئله به زیرساخت‌های مالیاتی بازمی‌گردد زیرا برای وصول درست مالیات نیازمند استقرار زیرساخت‌های مالیاتی درست هستیم حال آنکه وقتی صحبت از زیرساخت می‌شود یعنی بستر دسترسی به بانک اطلاعاتی به گونه‌ای برای همه داده‌های درآمدی و هزینه‌ای اشخاص حقیقی و حقوقی فراهم شود.

وی با تأکید بر اینکه در حال حاضر بخشی از این زیرساخت‌ها در سازمان دولتی و امور مالیاتی کشور ایجاد شده اما همچنان بخش عظیمی از زیرساخت مورد نیاز فراهم نیست، ابراز کرد: این امر باعث شده شناسایی افراد و در پی آن شناسایی درآمد واقعی آن‌ها به‌درستی انجام نشود.

این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه برای جلوگیری از فرار مالیاتی وجود این زیرساخت‌ها الزامی است تا اطلاعات مورد نیاز احصاء شود و به ثبت برسد، افزود: در صورت فراهم بودن این بستر شرایط به سمت و سوی عدالت اجتماعی بیشتر سوق پیدا کرده و افراد می‌توانند از حقوق خود دفاع کنند.

غیبی‌پور با اشاره به اینکه در حال حاضر بستر ایجادشده تنها در بخش رصد گردش حساب‌هاست که از طریق سامانه مرکزی امور مالیاتی به بانک مرکزی اتصال یافته و مورد کنترل قرار می‌گیرد، اذعان کرد: این بستر تنها یکی از مجاری رصد اطلاعات درآمدی است پس هنوز داده‌های جمعی متمرکز نیست.

وی با اشاره به اینکه هرچه مالیات بیشتری وصول شود به همان میزان میزان باید رفاه در جامعه ارتقا یابد، خاطرنشان کرد: گرچه در حوزه مالیات ما مواردی همچون خوداظهاری را داریم اما چون بخش اعظمی از وصول مالیات به‌صورت قهری است و افراد مالیات را به‌مثابه یک شریک در سود خود قلمداد می‌کنند، ایجاد نگاه مثبت نسبت به وصول مالیات نیازمند فراهم کردن زیرساخت اطلاعاتی با دسترسی آسان و شفاف است.

این کارشناس حوزه مالیات با اشاره به اینکه می‌بایست مؤدی بتواند در این سامانه اطلاعات درآمدی خود را به‌صورت شفاف ببیند تا نسبت به پرداخت مالیات ترغیب شود، اذعان کرد: وقتی اطلاعاتی در دسترس افراد نیست و به یکباره با برگه تشخیص از سوی امور مالیاتی مواجه می‌شود یقیناً مؤدی مقاومت کرده و کار به رسیدگی قضائی خواهد رسید.

غیبی‌پور با بیان اینکه یکی دیگر از مباحث سرعت در بحث رسیدگی‌های مالیاتی است، تشریح کرد: با همه این تفاسیر سال جاری در پرداخت مالیات شرایط بهتری داشتیم به طوری که تاکنون بیش از سه تا چهار درصد بیشتر ردیف بودجه تعریف شده شاهد وصول مالیات در کشور هستیم.

کسادی تولید و رونق مشاغل کاذب، پیامد تصویب دستمزد پایین برای کارگران

سپهرغرب، گروه اقتصادی: افزایش هزینه‌های زندگی و پایین بودن دستمزد مصوب شورای عالی کار باعث شده است که به اعتقاد فعالان کارگری جوانان تحصیل کرده و غیرتحصیل کرده تمایل به کار مولد و تولیدی نداشته باشند.

رونق تولید به معنی افزایش تولید ناخالص داخلی و ارزش پولی کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط واحدهای اقتصادی در دوره زمانی معین نسبت به دوره قبل از آن است، که البته این افزایش درمجموع حاصل‌شده است و الزاماً به معنی افزایش تک‌تک اجزای تولید ناخالص داخلی نیست.اما می‌تواند زمینه ساز ایجاد اشتغال باشد.

بر اساس تحقیقات علمی، با بالاتر رفتن نرخ تورم , اثر مثبت پایه پولی بر نرخ بیکاری تشدید می‌شود. به عبارت ساده‌تر بالاتر رفتن تورم، افزایش پایه پولی, اثر بیشتری بر کاهش اشتغال داشته که با توجه به افزایش پایه پولی طی سال‌های اخیر و همچنین تورم‌های بالا در اقتصاد ایران، بالا رفتن نرخ بیکاری پیش‌بینی می‌شد. درست است که طبق گزارش‌های مرکز آمار نرخ بیکاری در طی سال‌های اخیر کمترین میزان را داشته است اما مسئله‌ای که در حال حاضر مورد توجه جامعه قرار دارد این است که مردم این کاهش بیکاری وافزایش اشتغال را حس نمی‌کنند.

به نظر می‌رسد علت اصلی این امر شاخص‌هایی است که مسئولان برای اشتغال و بیکاری تعریف کرده‌اند، در شاخص‌های جهانی اشتغال که وزارت کار هم براساس آن آمار می‌دهد، این است که اگر فردی در هفته یک ساعت هم مشغول به کار باشد، شاغل محسوب می‌شود. خب شاید دلیل اصلی این است که میزان اندازه‌گیری اشتغال با واقعیت همخوانی زیادی ندارد.

علاوه بر اینکه بیکاری این روزها دغدغه بسیاری از جوانان است، میزان دستمزد به پرسش اصلی جوانان هنگام مراجعه برای یافتن شغل تبدیل شده است. به اعتقاد فعالان کارگری شاید بتوان گفت که سطح پایین دستمزد زمینه ساز گسترش مشاغل کاذب و غیر مولد است.

■ تمایل جوانان به مشاغلی مانند معامله‌گری و رانندگی

فعال کارگری معتقد است: دستمزد مقوله‌ای است که خود دربردارنده مفاهیمی چون عدالت اجتماعی، رشد قدرت خرید، تولید و رفاه عمومی است. جامعه کارگری ایران که ۶۰درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد، نقش بالقوه‌ای در اقتصاد کشور دارد.بنابراین ضرورت دارد دستمزد به گونه ای تصویب شود که بتواند حداقل جوابگوی معاش مردم باشد.

نصرالله دریابیگی، با اشاره به اینکه کارگران امروزه در سخت‌ترین شرایط قرار دارند، افزود: در تصمیم دولت در شورایعالی کار هنگام تعیین مزد ۱۴۰۲نه تشخیص شرایط کشور انجام گرفته و نه پایبندی به قانون در آن دیده شده است. در شرایطی که ما با تورم حدود ۵۰درصدی مواجه هستیم و سبد حداقل معیشت با تعریف خود دولت حدود ۱۴میلیون تومان (در ابتدای سال ۱۴۰۲) بود، دستمزد ۲۷درصد افزایش یافت. این درحالی است که جامعه کارگری و بازنشستگی کشور علاوه بر مسئله دستمزد و درآمد با انبوه مشکلات در حوزه هزینه درمان و آموزش و مسکن نیز مواجه هستند.

وی افزود: این میزان افزایش که در حدود هشت میلیون تومان درآمد را برای کارگران فراهم می‌کند، در نهایت پوشش دهنده اجاره مسکن کارگران نیز نخواهد بود.

وی گفت: جوانان تحصیل کرده و غیر تحصیل‌کرده دیگر تمایل به کار مولد و تولیدی ندارند و همه تمایل به حضور در مشاغلی چون معامله‌گری و رانندگی و سایر خدمات با ارزش افزوده پایین هستند و این برای اقتصاد کشور گران تمام می‌شود. این مشکل به این دلیل ایجاد شده که درآمد فعالیت در حوزه تولیدی با این تصمیم شورای عالی کار به نسبت تورم و هزینه‌های زندگی بسیار پایین درنظر گرفته شد و با این حساب تورم به وجود آمده در جامعه ربطی به تورم نخواهد داشت.

وی تاکید کرد: این سیاست مزدی دولت مانند هدفمندسازی یارانه‌ها و حذف ارز ترجیحی در نهایت کمکی به برنامه دولت برای رفع کسری بودجه و مهار تورم نخواهد کرد. دولت ادعای جراحی اقتصادی کرد اما در نهایت فقط سفره کارگران بخش مولد و همچنین کارفرمایان خصوصی کوچک شد.

این فعال کارگری با تأکید بر اینکه نقش مزد در تورم کشور با محاسبات صورت گرفته حدود ۷درصد است، گفت: تصمیم دولت در حوزه تولید و کار باعث کاهش جمعیت نیروی کار مولد کشور و کاهش ارزش افزوده خواهد شد و خروج نیروی کار از تولید باعث فزونی تقاضا بر عرضه کالا شده و در نهایت خود این تصمیم مزدی دولت که به بهانه کاهش تورم صورت گرفت، خود به تورم دامن خواهد زد.

دریابیگی با اشاره به تأثیرپذیری حقوق بازنشستگان از مصوبه مزدی شورایعالی کار باتوجه به مواد ۱۱۱و ۹۶قانون تأمین اجتماعی گفت: بازنشستگان جز اولین گروه‌های آسیب دیده از مصوبه افزایش مزد سال جاری هستند. این در حالی است که مزد سال جاری برخلاف هر دو تبصره ماده ۴۱ قانون کار (تورم و سبد حداقل معیشت) بوده است.